

Urowadzenia rodzicielskie w Źwietle regulacji Konwencji Haskiej z 1980 r. o cywilnych aspektach uprowadzenia dziecka

Marcin Radwan

Poznań 22 luty 2017 r.

**Miejsce publikacji aktu: Dz. U. z 1985 r.
Nr 108, poz. 528;**

Sprostowanie: Dz. U. z 1999 r. Nr 93, poz. 1085 – dotyczyło sformułowania użytego w art. 13 ust. 1 lit. b zamiast wyrazów: "istnieje poważne ryzyko, że powrót dziecka naraziłby je na szkodę fizyczną lub psychiczną albo w jakikolwiek inny sposób postawiłby je w niekorzystnej sytuacji." powinny być wyrazy: "istnieje poważne ryzyko, że powrót dziecka naraziłby je na szkodę fizyczną lub psychiczną albo w jakikolwiek inny sposób postawiłby je w sytuacji nie do zniesienia."

podstawowe informacje o Konwencji:

- państwa – strony Konwencji,
- oświadczenia/zastrzeżenia państw – stron:

www.hcch.net

(https://pl.wikipedia.org/wiki/Pa%C5%84stwa_%C5%9Bwiat
[a\)](#))

Ministerstwo Sprawiedliwości

www.ms.gov.pl

**Podstawowe założenia, na których
oparta jest konwencja wynikają z:**

preambuły

I. Postępowanie

- zagadnienie „szczerkowo” uregulowane w Konwencji,
- komplikacja w postaci zmian wprowadzonych przez r. 2201/2003,
- **brak** szczegółowych regulacji w kodeksie postępowania cywilnego poza kwestiami związanymi z wykonywaniem orzeczenia.

I. Postępowanie

- **uprowadzenie lub zatrzymanie (art. 3) niezdefiniowane w Kh**
  - do bezprawnego uprowadzenia dochodzi wskutek przemieszczenia dziecka z terytorium jednego państwa-strony konwencji na terytorium drugiego państwa, będącego jej stroną, bez zgody osoby mającej prawo do opieki nad nim (*J. Ignaczewski Komentarz 2015 za Legalis*)
  - **bezprawne zatrzymanie ma miejsce wówczas, gdy dziecko przebywa czasowo na terytorium drugiego państwa bez naruszenia czyjegoś prawa do, po czym zostaje tam zatrzymane i nie wraca do państwa dotychczasowego pobytu po upływie czasu przewidzianego orzeczeniem lub umową (*op. cit.*),**
- **bezprawność zdefiniowana w [art. 3](#)**

I. Postępowanie

➤ Wszczęcie postępowania:

- wymogi formalne wniosku art. 8,
- organ państwa właściwy do złożenia wniosku
  - pojęcie organu centralnego art. 6 ust. 1,
  - zadania organu centralnego art. 7,
- złożenie wniosku art. 9, 10, 29,
- koszty postępowania – art. 26,

projektowane przez MS
zmiany dotyczą m. in.
tego zagadnienia

I. Postępowanie

- termin rozpoznania sprawy – 6 tygodni od daty wpływu wniosku (art. 11 zd. 2 Konwencji)
- podstawy rozstrzygnięcia sądu
  - zasada: [art. 12](#)
  - wyjątek: [art. 13](#)
  - uzupełnienie zasady: [art. 18](#)
- postępowanie dowodowe...

I. Postępowanie

wskazówki ETPCz:

sprawa 16965/10, wyrok z dnia 13.12.2011 r.

- odmowa nakazania powrotu dziecka przez sąd krajowy naruszeniem art. 8 KPCzPW, uchybienia sądu polegały na:
  - braku pogłębionej analizy okoliczności dotyczących sytuacji dziecka pozwalających na stwierdzenie, że sąd orzekał mając na względzie dobro dziecka,
  - skarżący w postępowaniu przed sądami krajowymi Rumunii został pozbawiony możliwości zaprezentowania swojego stanowiska,

I. Postępowanie

wskazówki ETPCz:

sprawa 27853/09, wyrok Wielkiej Izby z dnia 13.12.2011 r.

- nakazanie przez sąd krajowy powrotu dziecka w trybie KH naruszeniem art. 8 KPCzPW,
- wprawdzie wypełniona została przesłanka z art. 3 KH (naruszenie prawa do opieki), ale jednocześnie
- w postępowaniu sądu krajowego brak było wystarczająco „głębokiego” rozważenia sytuacji rodzinnej i pozostałych czynników (w uzasadnieniu wskazano zakres tych okoliczności);

I. Postępowanie

➤ **postępowanie odwoławcze:**

➤ **apelacja**

➤ **brak skargi kasacyjnej**

**projektowane przez MS
zmiany dotyczą m. in.
tego zagadnienia**

II. Niektóre zmiany proponowane przez MS

Miałyby dotyczyć:

- **postępowań wszczynanych na podstawie:**
  - **Europejskiej Konwencji o uznawaniu i wykonywaniu (...) pieczy nad dzieckiem z 1980 r.,**
  - **Konwencji haskiej z 1980 r.,**
  - **Konwencji haskiej z 1996 r.,**
  - **Rozporządzenia 2201/2003,**

II. Niektóre zmiany proponowane przez MS

➤ Postępowania (?) przed MS (art. 10)

- przyjęcie i przekazanie wniosku art. 5 ust. 1, art. 6, 8,**
- usuwanie braków formalnych art. 5 ust 2-5,**
- badanie legitymacji do złożenia wniosku art. 5 ust 5,**
- wszczynanie postępowania z urzędu art. 5 ust. 6,**
- pełnomocnik w postępowaniu przez MS art. 10,**
- zwolnienie od kosztów tłumaczenia wniosku art. 13,**
- poszukiwanie miejsca pobytu dziecka w Polsce art. 17, 19**

II. Niektóre zmiany proponowane przez MS

➤ postępowanie przed sądem:

- zmiany własności rzeczowej:
  - Sąd Okręgowy Sądem I instancji (art. 29 p 3 projektu noweli – dalej p.n.)
  - sądem odwoławczym Sąd Apelacyjny w Warszawie (art. 29 p. 1 projektu noweli),
- skarga kasacyjna (art. 29 p. 2 p.n.)
- przymus radcowsko-adwokacki (art. 29 p. 4)
- uzasadnienie postanowienia sporządzane i doręczane z urzędu bez możliwości wygłoszenia (art. 29 p.6 p.n.)
- skuteczność i wykonalność postanowienia po jego uprawomocnieniu (art. 29 p. 6)

Dziękuję za uwagę